

Technische sessie Herijking regelingen

2 april 2025

Gemeente
Rotterdam

Agenda

1. Achtergrondinformatie over de herijking
 - Doel
 - Uitgangspunten
 - Reikwijdte
2. Toelichting op onze regelingen
3. Minima Effect Rapportage
4. Toelichting op voorgestelde aanpassingen
5. Overzicht van ingediende technische vragen
6. Beantwoording technische vragen
7. Mogelijkheid tot vragen

Achtergrondinformatie

Doel van de herijking

Tweeledig:

- Enerzijds onderzoek doen naar het gelijktrekken van diverse voorwaarden die gelden om in aanmerking te komen voor een regeling, met als doel de verschillen in voorwaarden tussen regelingen te verkleinen en zo de regelingen eenvoudiger te maken
- Anderzijds onderzoek doen naar de hoogte van bedragen en reikwijdte van onze regelingen.

Deze herijking richt zich **niet** op het eenvoudiger maken van de aanvraagprocedures van inkomensregelingen. Hiervoor wordt op dit moment de aanvraag- en adviesmodule ontwikkeld.

Achtergrondinformatie

Uitgangspunten

1. De herijking wordt budgetneutraal binnen de begroting van Armoede & Schulden uitgevoerd. Dit houdt in dat eventuele extra uitgaven als gevolg van aanpassing van de voorwaarden van de regelingen, gedekt worden binnen de begroting.
2. We streven naar het verkleinen van de verschillen in besteedbaar inkomen tussen huishoudens.
3. We streven naar het verkleinen van een eventuele armoedeval.

Welke punten zijn onderzocht?

- Het aanpassen van de hoogte van bedragen;
- Het toepassen van differentiatie naar type huishouden binnen de regelingen;
- Het gelijktrekken van het gebruik van het wettelijk sociaal minimum (WSM) in plaats van het wettelijk minimumloon (WML);
- Het gelijktrekken van inkomensgrenzen;
- Het gelijktrekken van het inkomens- en vermogensbegrip van onze regelingen;
- Het gelijktrekken van peildata waarop het inkomen wordt vastgesteld.

Achtergrondinformatie

De regelingen die onderdeel zijn van dit onderzoek zijn:

- Individuele Inkomenstoeslag (IIT);
- Premiebijdrage aan de collectieve zorgverzekering;
- Kwijtschelding afvalstoffenheffing;
- Jeugdtegoed;
- AOW-tegoed.

Deze regelingen zijn geen onderdeel van de herijking geweest:

- Individuele bijzondere bijstand
- Studietoelage
- Inzet Rotterdampas voor kindregelingen

Toelichting regelingen

Individuele Inkomenstoeslag

- Toeslag gericht op huishoudens met een langdurig laag inkomen zonder uitzicht op inkomensverbetering.
- Beleidsvrijheid in:
 - Inkomensgrens: 130% wettelijk minimumloon (WML)
 - Hoogte IIT: € 120
 - Differentiatie: geen
 - Referteperiode: 12 maanden
 - Inkomensverbeteringscriterium: zie uitgebreide toelichting op de lokale invulling van het inkomensverbeteringscriterium in het afdoeningsvoorstel voor toezegging 24bb004028 in de raadsinformatiebrief van deze herijking.

Toelichting regelingen

Premiebijdrage collectieve zorgverzekering

Het college heeft beleidsvrijheid op de inkomensgrens, op de toepassing van een vermogenstoets, en de hoogte van de premiebijdrage. In Rotterdam is de situatie als volgt:

- Inkomensgrens: 130% wettelijk minimumloon (WML)
- Vermogenstoets: geen
- Hoogte premiebijdrage: € 10,50 (per 1 januari 2025)

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

Er is beleidsvrijheid in de hoogte van de kwijtschelding en in beperkte mate de inkomensgrens. In Rotterdam is het kwijtscheldingspercentage vastgesteld op maximaal 76,5%. De maximale inkomensgrens voor het verlenen van kwijtschelding is wettelijk bepaald op 100% van de bijstandsnorm, oftewel het wettelijk sociaal minimum. In Rotterdam wordt dit maximale percentage gehanteerd.

Toelichting regelingen

AOW- Jeugdtegoed

Deze regeling kan op veel punten naar eigen inzicht worden ingevuld. Denk hierbij aan:

- De leeftijd van de doelgroep;
- De hoogte van het tegoed;
- Differentiatie van het tegoed naar type huishouden;
- Het inkomens- en vermogensbegrip;
- De bestedingscategorieën van het tegoed.

Binnen het Jeugdtegoed wordt onderscheid gemaakt in het Jeugdtegoed voor kinderen (4 t/m 11 jaar) en het Jeugdtegoed voor jongeren (12 t/m 17 jaar). Dit bedraagt respectievelijk € 275 en € 850, waarbij vermeld moet worden dat het Jeugdtegoed voor jongeren in 2024 en 2025 tijdelijk is verhoogd van € 500 naar € 850. Het AOW-tegoed is voor huishoudens vanaf AOW-leeftijd en bedraagt jaarlijks € 450.

Minima Effect Rapportage

- De grootste tekorten zijn zichtbaar bij huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau. Vanaf een inkomen van 120% WSM houdt ieder huishoudtype op papier minimaal € 101 per maand over.
- De grootste tekorten zijn zichtbaar op bijstandsniveau bij alleenstaanden tot AOW-leeftijd (met of zonder zorgvraag), paren tot AOW-leeftijd zonder kinderen, en paren met oudere kinderen.
- De armoedeval komt bij vier type huishoudens voor. Deze zijn blauw gemarkeerd.

Het is mogelijk de huishoudens met de grootste tekorten via de volgende regelingen te bereiken:

- Kwijtschelding afvalstoffenheffing
- Premiebijdrage aan de collectieve zorgverzekering
- Jeugdtegoed voor 12 t/m 17-jarigen
- IIT

	100%	110%	120%	130%	140%
Alleenstaande tot AOW-leeftijd	€ 16	€ 39	€ 168	€ 298	€ 385
Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	€ 302	€ 321	€ 427	€ 517	€ 594
Paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	€ -31	€ 31	€ 158	€ 224	€ 282
Paar vanaf AOW-leeftijd zonder kinderen	€ 304	€ 335	€ 417	€ 534	€ 641
Eenoudergezin met twee jonge kinderen	€ 399	€ 399	€ 463	€ 593	€ 670
Eenoudergezin met twee oudere kinderen	€ 228	€ 256	€ 362	€ 492	€ 449
Paar met twee jonge kinderen	€ 162	€ 222	€ 323	€ 382	€ 407
Paar met twee oudere kinderen	€ 14	€ 74	€ 201	€ 267	€ 159
Alleenstaande onder AOW-leeftijd met zorg	€ 16	€ 38	€ 101	€ 213	€ 279
Alleenstaande AOW met zorg	€ 314	€ 333	€ 374	€ 374	€ 378

Aanpassingsvoorstel IIT

Voorgesteld wordt de IIT als volgt aan te passen:

1. Toepassing van differentiatie bij de IIT
 - Alleenstaande zonder kinderen: € 150
 - Alleenstaande met kind(eren): € 300
 - Gezin zonder kind(eren): € 200
 - Gezin met kind(eren): € 450
2. Toepassing van de WSM-systematiek in plaats van de WML-systematiek bij de IIT. Dit is een noodzakelijke aanpassing om zodoende ongelijkheid binnen de regeling weg te nemen. Dit heeft daarentegen wel als gevolg dat ongeveer 3.500 alleenstaanden niet langer in aanmerking zullen komen voor de IIT.
3. Uitvoering te geven aan een eenmalige compensatie voor de 3.500 Rotterdammers die door de overgang naar WSM niet langer in aanmerking komen voor de IIT. Dit houdt in dat huishoudens die door de overgang van WML naar WSM niet langer in aanmerking komen voor IIT, nog eenmalig aanspraak kunnen maken op de IIT ter hoogte van € 120.

Voorgesteld is deze aanpassingen per 1 juli 2025 in werking te laten treden.

Overige voorstellen en overwegingen

Premiebijdrage collectieve zorgverzekering

- Op dit moment loopt nog een onderzoek naar de effecten van de omzetting van WML naar WSM bij de premiebijdrage aan de collectieve zorgverzekering.
- Hierover wordt u uiterlijk in het tweede kwartaal van 2025 geïnformeerd.

Jeugdtegoed voor 12 t/m 17-jarigen

- Structurele ophoging van het Jeugdtegoed voor 12 t/m 17-jarigen zou de financiële positie van gezinnen met oudere kinderen verstevigen. De MER laat zien dat gezinnen met kinderen in deze leeftijdsklasse op bijstandsniveau (maar ook met een inkomen op 110% WSM) moeite kunnen hebben met rondkomen.
- Het Jeugdtegoed voor 12 t/m 17-jarigen is tijdelijk verhoogd van € 500 naar € 850.

Beantwoording technische vragen

De technische vragen worden in de volgende thema's beantwoord:

- **Algemeen**
 - Beschikbaar budget voor herijking (vraag 8, 9)
 - Alternatieve maatregelen voor verminderen van ongelijkheid (vraag 30)
- **Toelichting MER**
 - Armoedeval (vraag 17, 24, 25)
 - AOW'ers met extra zorg (vraag 20)
 - Levenslijn van mensen (vraag 1)
- **Toelichting aanpassing IIT**
 - Uitleg WML/WSM (vraag 4)
 - Toelichting op differentiatie/bedragen (vraag 7, 21, 22, 28)
 - Compensatieregeling (vraag 12, 26, 29)
 - Communicatie naar de doelgroep (vraag 31)
 - Effect van aanpassingen op maandbudgetten (vraag 6, 11)
 - Inkomensverbeteringscriterium (vraag 10, 14, 27)
- **Jeugdtegoed**
 - Waarom is Jeugdtegoed voor jongeren hoger dan voor kinderen (vraag 5)
 - Kosten van jaarlijks ophogen Jeugdtegoed 12-17 jarigen (vraag 23)
- **Inkomenspositie 18-21 jarigen** (vraag 3, 19)
- **Studietoeslag** (vraag 18)
- **Kwijtschelding** (vraag 2)
- **Rotterdampas** (vraag 16)
- **Niet-gebruik regelingen** (vraag 15)

Beantwoording technische vragen

Algemeen

- 8 & 9: De kosten voor de voorgestelde wijzigingen IIT waren niet eerder geormerkt voor andere uitgaven. Op voorhand was er geen maximaal budget voor de herijking gereserveerd.
- 30: Het onderzoek draaide erom de verschillen in besteedbaar inkomen te verkleinen. Conclusie is dat de mogelijkheden hiertoe beperkt zijn, zoals toegelicht in het onderzoek.

Minima Effect Rapportage (MER)

- 17: bekend beeld uit andere MER's. Bij gezinnen met kinderen kan armoedeval ruim 100 euro zijn bij ophoging van Jeugdtegoed naar 140%.
- 24: Zowel het verhogen als het verlagen van bedragen van de regelingen is mogelijk. Verhogen zou theoretisch een armoedeval kunnen tegengaan tussen 130 en 140% bij huishoudens met oudere kinderen. Hiermee zou armoedeval worden opgeschoven en niet worden opgelost.
- 25: In de situatie dat alles op 130% WSM zou eindigen, zou een nieuwe armoedeval ontstaan voor paar met twee jongere kinderen en alleenstaande AOW'er.
- 1: Het is bekend dat bepaalde levensgebeurtenissen kunnen leiden tot verandering in het inkomen. Denk hierbij aan 18 jaar worden, kinderen krijgen, samenwonen en een nieuwe baan krijgen. In zoverre is rekening gehouden met levensgebeurtenissen, dat we gezinnen met kinderen extra willen ondersteunen. Het krijgen van kinderen is in die zin een life event dat veel financiële onzekerheid met zich kan meebrengen.

Beantwoording technische vragen

Individuele Inkomenstoeslag (1)

- 4: In de nieuwe systematiek zal het inkomen van een alleenstaande worden afgezet tegen de WSM-norm die geldt voor een alleenstaande.

Gezinstype	100%	130%
Alleenstaande of alleenstaande ouder 21 jaar tot AOW	€ 1.345,45	€ 1.749,09
Gezin ouder dan 21 jaar tot AOW	€ 1.922,07	€ 2.498,69

- 7: De keuze voor de bedragen is een politieke afweging. We hebben het beleidsplan als uitgangspunt genomen: focus op kinderarmoede.
- 21: praktisch niet mogelijk te differentiëren voor alleenstaande onder AOW-leeftijd met zorgvraag.
- 22: De voorgestelde vorm van differentiatie zien we niet als complex. Echter, je zou in theorie een nog meer uitgebreide differentiatie kunnen toepassen. Bijvoorbeeld differentiatie naar leeftijd van de kinderen.
- 28: De regeling wordt per definitie eerlijker door toepassing van differentiatie en WSM. Periodiek laten we de gevolgen van de regelingen doormeten in de MER.

Beantwoording technische vragen

Individuele Inkomenstoeslag (2)

- 12, 26, 29: Groep van 3.500 huishoudens komt mogelijk in aanmerking voor compensatieregeling ter hoogte van huidig bedrag van de IIT. We verwachten niet dat andere Rotterdammers worden geraakt door de aanpassingen van de IIT.
- 31: Communicatie over de nieuwe bedragen voor de IIT vindt stadsbreed plaats, via onze bestaande kanalen en samenwerkingspartners. Huishoudens die door de beleidswijzigingen niet in aanmerking komen voor de hogere bedragen maar nog wel voor de compensatieregeling, worden zo veel mogelijk individueel geïnformeerd. Hoe en wanneer wordt nu onderzocht.
- 6 & 11:

	Verschil	100%	110%	120%	130%	140%
Alleenstaande tot AOW-leeftijd	€ 3	€ 19	€ 42	€ 171	€ 301	€ 385
Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	-	€ 302	€ 321	€ 427	€ 517	€ 594
Paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	€ 6	€ -25	€ 37	€ 164	€ 231	€ 282
Paar vanaf AOW-leeftijd zonder kinderen	-	€ 304	€ 335	€ 417	€ 534	€ 641
Eenoudergezin met twee jonge kinderen	€ 15	€ 414	€ 414	€ 478	€ 608	€ 670
Eenoudergezin met twee oudere kinderen	€ 15	€ 243	€ 271	€ 377	€ 507	€ 449
Paar met twee jonge kinderen	€ 28	€ 189	€ 250	€ 351	€ 410	€ 407
Paar met twee oudere kinderen	€ 28	€ 42	€ 102	€ 229	€ 295	€ 159
Alleenstaande onder AOW-leeftijd met zorg	€ 3	€ 19	€ 41	€ 104	€ 216	€ 279
Alleenstaande AOW met zorg	-	€ 314	€ 333	€ 374	€ 374	€ 378

Beantwoording technische vragen

Individuele Inkomenstoelage (3)

- 10, 14, 27: Als op basis van de individuele situatie aanleiding lijkt te bestaan dat de opleiding bijvoorbeeld niet leidt tot inkomensverbetering, dan is er altijd mogelijkheid af te wijken. Op dit moment geen aanleiding om inkomensverbeteringscriterium te herzien.

Jeugdtegoed

- 5: Oudere kinderen kosten meer. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere kosten voor onderwijs, voeding en vervoer. Dit blijkt ook uit MER 2024 (p. 8). Deels hierom is in 2024 en 2025 het Jeugdtegoed tijdelijk verhoogd. Om huishoudens met oudere kinderen tegemoet te komen, is zowel het bedrag als de inkomensgrens hoger.
- 23: Jaarlijkse kosten voor structureel ophogen Jeugdtegoed voor jongeren is ongeveer 3 miljoen euro.

Beantwoording technische vragen

Inkomenspositie 18-21 jarigen

- 3 & 19
 - Voor kinderen tot 21 jaar geldt in zijn algemeenheid een onderhoudsplicht van de ouders. Dit betekent dat ouders verantwoordelijk zijn voor onderdak, kleding, voeding, scholing en medische hulp voor hun kinderen.
 - Als gemeente hebben we zeer beperkt de mogelijkheid iets te doen voor deze doelgroep.
 - Inkomenspolitiek is aan het Rijk. De inkomenspositie van jongeren nemen we steevast mee in onze lobby richting het Rijk.

Tabel 4: Overzicht saldo inkomsten min uitgaven per maand, zelfstandig wonende 18-jarige

18-jarige	bijstand	minimumloon	studiefinanciering
Netto besteedbaar inkomen ⁶	787	1585	1314
Totaal uitgaven	1574	1643	1750
Saldo inkomsten min uitgaven	-787	-58	-436

Beantwoording technische vragen

Studietoeslag

- 18: De ruimte binnen de Studietoeslag is zeer beperkt. In feite is alleen ruimte in het bedrag van de Studietoeslag, maar daarin zitten we al op het maximum dat wettelijk is bepaald. Enige ruimte is: bedragen naar beneden bijstellen.

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

- 2: Voor het recht op kwijtschelding afvalstoffenheffing wordt de zogeheten betalingscapaciteit van een huishouden berekend. Hierin wordt rekening gehouden met de maandelijkse aflossing van schulden bij de Rijksbelastingdienst, belastingschulden van de waterschappen en gemeente. Schulden bij 'particuliere schuldeisers' (zoals: energieleveranciers, online winkels, niet zijnde overheidsorganisaties) worden niet meegewogen in de vermogenstoets, en de aflossing daarvan wordt ook niet meegewogen in de inkomenstoets. Dit is wettelijk bepaald.

Beantwoording technische vragen

Rotterdampas

- 16: Kern van het onderzoek is uitzoeken hoe we de technische functionaliteiten van de Rotterdampas breder kunnen inzetten dan alleen het AOW- en Jeugdtegoed. Update volgt in voortgangsrapportage.

Niet-gebruik regelingen

- 15: De herijking richt zich op de technische mogelijkheden tot aanpassingen van de regelingen. Dit betreft niet het niet-gebruik van regelingen. Dit is onderdeel geworden van de ontwikkeling van de advies- en aanvraagmodule. Eind maart 2025 zijn de eerste functionaliteiten van de advies- en aanvraagmodule 'Geldwijzer', beschikbaar gesteld. We werken aan een doorontwikkeling van de Geldwijzer, om ook het aanvragen van de regelingen te vergemakkelijken. We hebben daarnaast dit jaar een actieplan om het niet-gebruik te verminderen; gemeente gaat fysiek de gebieden in om in contact te komen met Rotterdammers en organisaties.

Beantwoording technische vragen

Overig

- *Waarom niet het advies gevolgd van Nibud om IIT te differentiëren naar aantal personen?* → politieke bespreking in de commissie WIOSSAN
- *Vraag 13: Waarom geldt voor de generieke individuele inkomenstoeslag (ITT) niet dat de participatiewet bepaalt dat 18-65 niet in aanmerking komt en voor Jeugdtegoed wel?* → Extra toelichting noodzakelijk

Bedankt

voor uw aandacht.

Gemeente
Rotterdam